

стане известна и задъ граница. Днесъ не излѣзохъ. Отъ много дни страдамъ отъ силна простуда, гласътъ ми е пресипналъ („хропотница“). Вечерътъ Спасъ излѣзе. Следъ вечеря седѣхъ съ своитѣ хазяи. Спасовата сестра, добро дете, шие дрехи, крои съ моитѣ „учени“ ножици и ми разправя за Пловдивъ, Станимака, за манастиритѣ, за навицитѣ на тамошнитѣ хора, и ме разпитва за Европа, за това и онова. Добри, „чистосърдечни“ и искрени хора.

Не мога да излизамъ, освенъ до министерството, и то само за 2—3 часа, за да не спре машината. Нахвърлихъ се върху българската филология и проучвамъ Миклошичовата *Vergleichende Grammatik*, захванахъ отъ тамъ, гдето напролѣтъ спрѣхъ.

Вчера въ Събранието се дигнала вѣрва за нѣкакви си речи на Стамболова, при дебатитѣ на закона за общинитѣ. Незная нищо по-подробно. Съ Вацова приготвихъ проекти за Събранието: училищна такса, гербъ, попѣлване на сегашнитѣ училища, сливането на дупнишкитѣ и кюстендилски педагогически курсове и т. н. Приготовления за възможното премахване на окръжнитѣ инспектори: да се задържатъ двама главни, около 3 въ окръжитѣ, а останалата инспекция да се върши съ командировки; частъ отъ кореспонденцията да се остави на окръжнитѣ съвети. — Пенчевъ, търновецъ, свършилъ като лисансие по природнитѣ науки въ Букурещъ, пристигна. Ще го изпратимъ въ Варна. — Днесъ Славейковъ съ проектитѣ отиде при княза. Князътъ е доволенъ досежно инспекцията; питалъ за еврейскитѣ и турски училища. — В. Д. Стояновъ днесъ донесе обширенъ рапортъ за състоянието на софийската гимназия. — Днесъ говорихме съ Славейкова и Стоянова много за училищата. Много пари до сега сж похарчени, а резултатитѣ сж малки. Нужда отъ инструкции, нови по-прости и не много сложни програми, и споредъ тѣхъ да се приготвятъ учебници. Отъ учебниците най-важни сж тѣзи за български езикъ, граматика и читанки, езикъ и слогъ. Славейковъ съ жаръ говори върху това. Свършено нѣма тѣсния умъ на руски семинаристъ, а широкъ козмополитиченъ погледъ. — Съ добъръ учебникъ и инструкции и лошиятъ учителъ може да направи нѣщо, обаче лошиятъ учителъ безъ книга не може да я кара добре — отъ това ще произлѣзе само зло.

14/26 декемврий, недѣля вечеръ. Стоя съ кашлица въ кѣщи. Сутринтъ дойдоха у дома Бурианъ за нѣкакви обяснения на български печатни финансови съобщения и Миларовъ. Внѣтъ грозна калъ. Седмичната поща днесъ пристигна. Следъ пладне подреждахъ филологическитѣ си и други бележки, съкровища за български езикъ. Вчера свършихъ извлѣченията си отъ Миклошичовитѣ *Lautlehre* и *Formenlehre* за ново-български, основата. В. Стояновъ и Вацовъ бѣха у